

Dansk Linjens Infanteri og

Let infanteri 1803-1814

Perry-præstationen

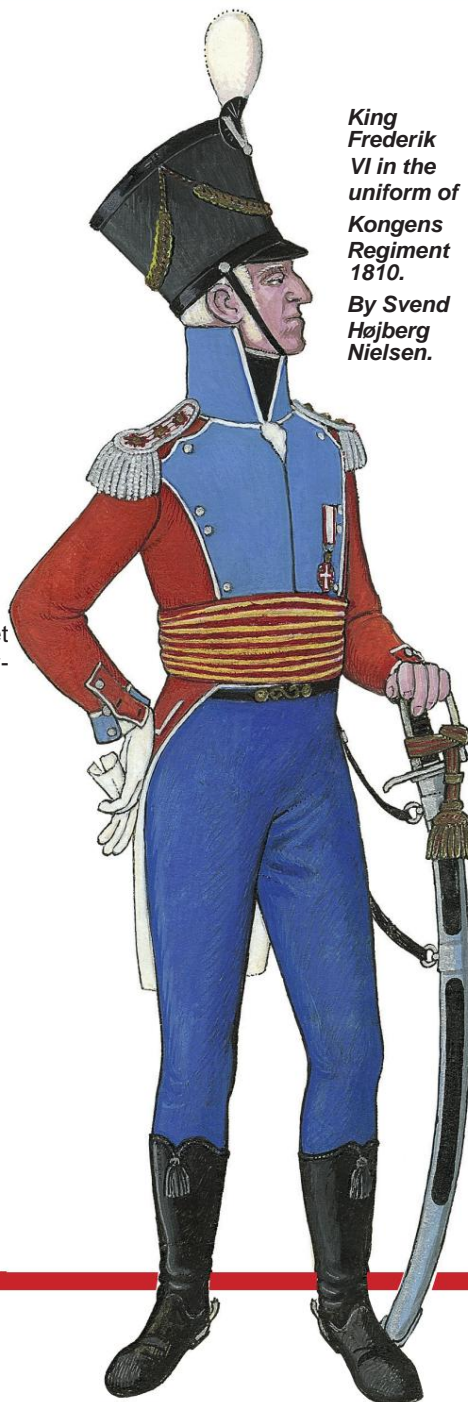
Alan Perry har designet en række metalfigurer af dansk-norsk infanteri fra Napoleonstiden.

1. Velkommen i marken!

Alan og Michael Perry, som er imponerende ivrige efter at skulpturere og favorisere 28 mm figurer til wargaming og udstilling, administrerer Perry Miniatures. Deres virksomhed tilbyder en bred vifte af højkvalitets metal- og plastikfigurer fra en række historiske konflikter. Et blik på webstedet for Perry Miniatures: <https://www.perry-miniatures.com/index.php> vidner om produktionsvolumen og de betydelige og nøjagtige detaljer, der er fremherskende i hele deres sortiment.

I marts 2016 gled en ny serie dansk-norsk infanteri ud af formen og indtog scenen. Alan Perry har designet denne samling af metalfigurer af fodsoldater fra Napoleonstiden.

Vi har stor glæde af at præsentere disse attraktive figurer og benytter lejligheden til at informere om de udfordringer, der er mødt og den organisation, der var gældende for den danske hær i årene fra 1803 til 1814, samt at tilbyde fakta om uniformer og illustrationer til at hjælpe figuren. malere i deres sarte arbejde.

King Frederik VI in the uniform of Kongens Regiment 1810.

By Svend Højberg Nielsen.

Af Hans Chr. Wolter

Denne artikel har haft stor gavn af meget kvalificeret assistance fra Jørgen K. Larsen og Ole Thureholm.

Danske tropper på Sjælland i 1813. Tropper fra Husarregimentet og musketerer af Holstenske Infanteriregiment i tjenestedragt. Maleri af Christian Würglér Hansen.

Vi er lige så glade for at kunne konstatere, at der under tilblivelsen af disse figurer er blevet ydet af Jørgen K. Larsen, David Wilson og Torstein Snorrason i sigte på den danske hærs natur og rådgivning.

2. Den dansk-norske hær i konflikt

Danmark-Norges indtræden i den anden "væbnet neutralitet" sluttede i 1801, da Storbritannien indledte sit første angreb på den danske flåde ud for København.

Da Frankrig i juni 1803 besatte Hannover, stillede den danske kronprins en hær på omkring 16.000 mand op omkring byen Rendsburg, men der blev ikke truffet militæraktion. Igen

i oktober 1805 blev en dansk hær samlet i Holsten med samme formål – at observere de franske styrkers bevægelser.

Danmark-Norge forblev neutral indtil 1807, men franske styrker havde nærmet sig grænsen til Holsten. Dette skete efter den preussiske hærs nederlag i 1806 - hvilket førte til små træfninger mellem danske og franske styrker. Den russisk-siske hær blev besejret i 1807, hvilket tvang Danmark til at indsætte det meste af sin hær og rette sit fokus mod den holstenske grænse. I august meddelte den franske diplomat Talleyrand den danske kronprins, at hvis Danmark ikke modsatte sig et engelsk angreb eller på nogen måde var allieret med

Storbritannien, Frankrig ville angribe Jylland.

Derfor og uden varsel ankom en engelsk udsending den 7. august, der krævede Danmark overdrage hele sin højsøflåde til Storbritannien - mod løftet "at Danmark ville blive betragtet som "venligt" og få sin flåde tilbage, når krig sluttede". Men da Danmark på ingen måde kunne forsvares uden sin flåde, var dette umuligt. Danmark var fanget i en håbløs situation, og Storbritannien tilbød intet alternativ. Samtidig (30. juli) en britisk ekspeditionsstyrke under kommando af general Lord Cathcart, og med den kommende hertug af Wellington, Arthur Wellesley, som en af hans

brigadechefer, havde sat sejl og startede ved ankomsten angrebet 15. august, ved at erobre en dansk fregat på vej til Norge. Den 16. august landede de og bombarderede den danske hovedstad til overgivelse den 5. september. Forud for bombardementet - den 29. august 1807 - besejrede britiske tropper den danske militær i slaget ved Køge. Dette slag fik titlen "Træsskoslaget", da danske militærfolk dårligt udstyret smed deres træsko på flugt. Som følge heraf blev Danmark-Norge tvunget til en tæt alliance med Frankrig, hvilket kostede Danmark tabet af Norge som følge af Kiel-traktaten den 15. januar 1814.

I februar 1808 blev Danmark tvunget af Frankrig og Rusland til at erklære krig mod Sverige, Storbritanniens sidste tilbageværende allierede i Østersøen, men ingen seriøse kampagner blev iværksat mellem de to. Imidlertid angreb en svensk hær

Jyske Infanteri regiment, musketeer 1808. Af Christian Würgler Hansen.

Dansk Infanteri af Linien og Lyset Infanteri 1803-1814

Norge, men blev slået tilbage. Under fransk kommando i 1809 engagerede danske og hollandske enheder på omkring 8.000 mand succesfuldt i Svensk Pommern og modsatte sig oprøret ledet af Ferdinand von Schill, som stræbte efter at befri Tyskland fra fransk herredømme.

I 1811 forsøgte danskerne at generobre den danske ø Anholt fra britisk besættelse, men led store tab af deres forgæves angreb mod meget stærke forsvarsværker.

I 1812 forberedte Sverige og Rusland, nu allierede, store styrker til at invadere Sjælland for at tvinge Danmark til at afstå Norge til Sverige, og Danmark samlede også store styrker for at afvise dem. Kun Napoleons invasion af Rusland gjorde sådanne planer for invasion umulige. Et meget spektakulært felttog udspillede sig i efteråret 1813, da et dansk hjælpekorps på ca. 12.500 mand blev indlemmet i det franske 13. armékorps til støtte for Napoleons operationer mod nord.

stillede preusserne, russerne og svenskerne støttet af nogle britiske, kongens tyske legion og hannoverianske tropper. Kampagnen udfoldede sig som et fremskridt til en befæstet linje af Schwe rin-Wismar og derefter kontinuerlig tilbagetrækning til en ny befæstet linje omkring Ratzeburg i september, hvilket førte til en række danske modangreb og træninger i løbet af oktober-november.

Da kejseren mødte sit endelige nederlag i Leipzig den 16.-18. oktober, trak det franske korps sig tilbage til Hamborg og efterlod det danske hjælpekorps alene for at møde den fremrykkende allierede hær på omkring 43.000 mand under kommando af Karl Johan (kronprins af Sverige og tidligere marskal Bernadotte af Frankrig). Den danske hær udførte nu et velledet og veludført kamptilbagetog. Den danske sejr i Boden 4. december, kontrollen af det forfølgende svenske rytteris fremrykning ved Bornhøved 7. december og den slående danske sejr ved Sehestedt 10. december fulgte, hvilket beviste det danske hjælpekorps markante kvalitet. Med beskedne tab tog korpset stilling i det befæstede Rendsborg, mens den fjendtlige besættelse af Holsten og en del af Slesvig blev en realitet, og der blev aftalt en våbenhvile. Norge som følge heraf måtte være

Fynske infanteri regiment, Korporal i

Jægerkompagniet 18

Coastal Militia, 2. Jyske Infanteriregiment, Artillerist. By Christian Würgler Hansen.

12j Chakoten 12j Chakoten

afstået til Sverige. Danmark sluttede sig nu til de allierede.

Men det ville nordmændene ikke acceptere, og endnu en svensk invasion fulgte. Nordmændene viste de samme kampevner som i 1808-1809, og den svenske styrke led under utilstrækkelig generel ledelse og ubeslutsomhed. Men til sidst måtte de blive enige om en våbenhvile og en union med Sverige.

3. Det danske Hjælpekorps. Ordre de Bataille, august 1813

Infanteriets general Prins Frederik af Hessen (øverste kommandør)

Major, førstekartermester J. Carl Bardenfleth (stabschef)

Major, divisionskartermester F. Løvenørn Bardenfleth (Deputy Chief)
Kaptajn, divisionsadjutant FCE Scholten

Adjutants: Captains L.C.C. Liljenchrone, C.F. Malthe Friis, A.F. Krohn og C. Michaelsen

Avantgardestab :

Oberst af infanteriet S. Waldeck (kommandør).
Udskiftet tidligt af den franske general de Brigade CFA baron l'Allemand (kommandør)

First Lieutenant T.G. Høegh (Adjutant)
Sekondløjtnant J. Unzer (adjutant)

**Angrebet på Stralsund –
31. maj 1809. Danske
Styrker. Af Christian
Würgler Hansen.**

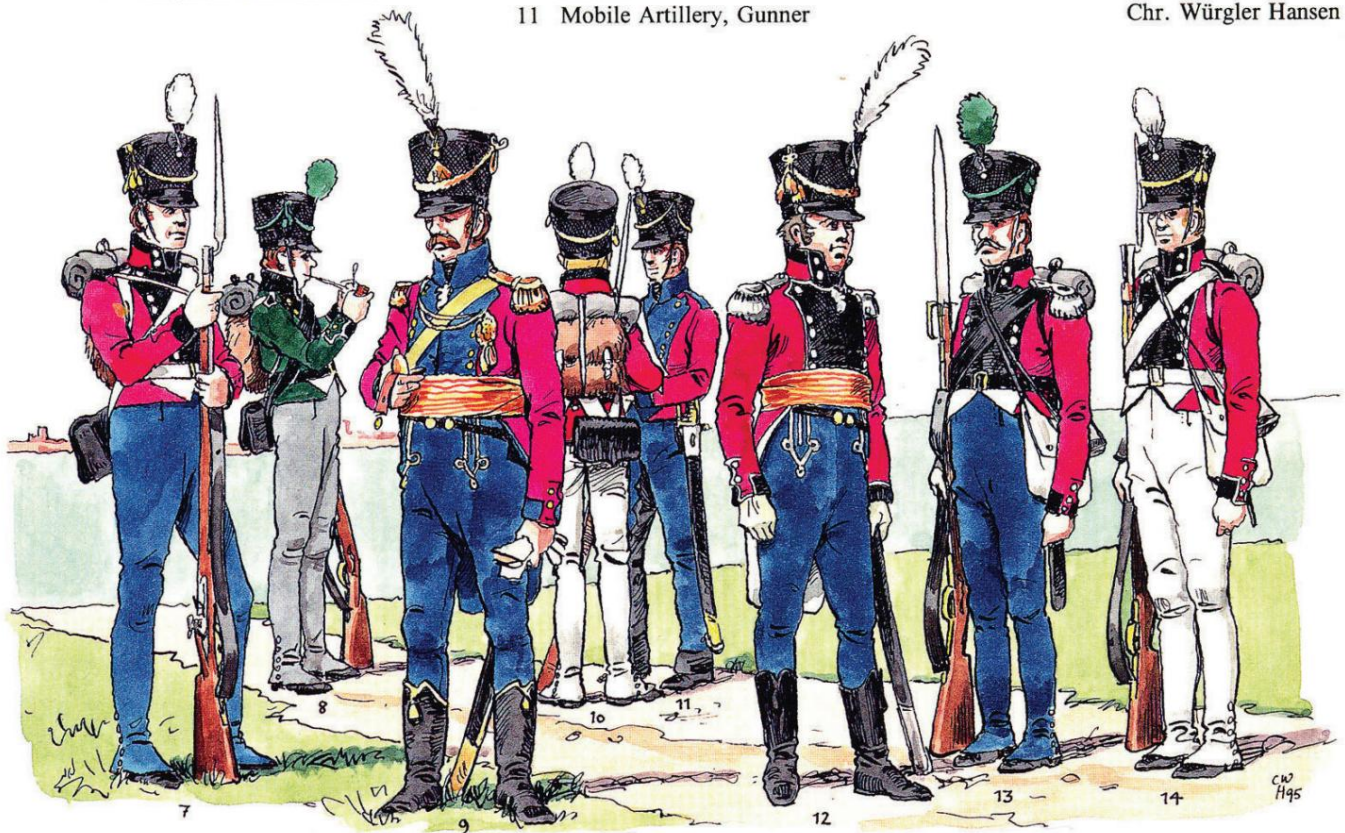

- 1 Holstenske Rytterregiment, Officer
- 2 Quartermaster of Division
- 3 Hussar
- 4 General von Ewald (Commanding Officer Slesvigske Jægerkorps)
- 5 Corps of Guides, Officer
- 6 Corps of Guides, Guide

- 7 Oldenborgske Infanteriregiment, Private
- 8 Holstenske Skarpskytte Korps, Private
- 9 Horse Artillery, Officer
- 10 Oldenborgske Infanteriregiment, Private
- 11 Mobile Artillery, Gunner

- 12 Holstenske Infanteriregiment, Officer
- 13 Oldenborgske Infanteriregiment, Rifle NCO
- 14 Holstenske Infanteriregiment, Private

Chr. Würgler Hansen

Holstenske Infanteriregiment III
(Lieutenant Colonel F.P.V. Moltke)
Jyske Regiment lette Dragoner
(Colonel N. Engelsted)*** 3-pdr
Mounted Battery (Captain V.C.
Gønner) 6-pdr Foot Battery (Captain
G. Blicher)

* Tre kompagnier blev hurtigt udskilt
til vagttjeneste i Travemünde, men
vendte tilbage til avantgarden i
december.

** 3-pdr monteret batteri (Gersten
berg) modtog 6 franske 6-pdr kanoner
M1808 og 2 24-pdr haubitser i stedet
for 8 3-pdr kanoner. Batteriet beholdt
også sine 2 danske 10-pdr haubitser.
Gerstenberg og Koye udvekslede
kommandoen over batterier fra start.
Begge batterier udgjorde dengang en
del af Avantgarde.

*** Jyske Regiment lette Dragoner
(Colonel N. Engelsted), blev udvekslet

Danish Infantry of the Line 1803

Unit	Facing	Lace	Buttons	Comments
Danske Livregiment til Fods	Straw-coloured	None	White	a
Norske Livregiment til Fods	Straw-coloured	White	White	a
Kongens Regiment	Light blue	None	White	b
Kronprinsens Regiment	Light blue	White	White	c
Dronningens Livregiment til Fods	Light blue	None	Yellow	
Arveprins Frederiks Regiment	Yellow	None	White	d
Fynske Infanteriregiment	White	None	White	
1. Jyske Infanteriregiment	Black	White	Yellow	
2. Jyske Infanteriregiment	White	None	Yellow	
3. Jyske Infanteriregiment	Black	White	White	
Oldenborgske Infanteriregiment	Black	None	White	e
Slesvigske Infanteriregiment	Light Blue	White	Yellow	
Holstenske Infanteriregiment	Black	White	White	f
Marine regimentet	Dark Blue	White	Yellow	g
Københavns Infanteriregiment	Dark Blue	Straw-coloured	Yellow	h

Bemærkninger vedr Dansk Linjens Infanteri 1803

a Shoulder pads were straw-coloured for Danske Livregiment til Fods and black with white lace for Norske Livregiment til Fods.

b Den 13th March 1808, blev navnet ændret til Kronens Regiment.

c Den 13. marts 1808 blev navnet ændret til Kongens Regiment.

d I 1803 bestilte man hvide snørebånd, og i 1808 betød nye bestemmelser, at beklædningen skulle være grøn. I 1806 blev navnet ændret til Prins Christian Frederiks Regiment.

e Kraven var rød med bred sort pude.

f Kraven var rød med bred sort pude og hvide blonder.

g Marineregimentet var i 1803, sammenlagt af det tidligere Marinekorpsset, Sjællandske Infanteriregiment og 2 kompagnier af "Sjællandske Jager Grenadiers". Disse var udenlandske hvervede soldater, der stadig tjenestegjorde på kontrakter. Efter flere tilfælde af dårlig opførsel og høj deserteringsrate blev regimentet opløst i 1811.

h I 1808 blev regimentet dannet med to bataljoner frivillige fra København og gjorde tjeneste som fast garnisonsregiment i hovedstaden. Fra 1811 blev der bestilt hvide snørebånd og tilføjet en 3. bataljon dannet af det opløste "Marineregimentet", som fik navnet "Sø-bataljonen" og fik lov til at bære knapper med ankermotiv.

med 2. og 3. eskadron af de polske 17. Uhlans (oberst Brezchffa), og tjente som fransk divisionskavaleri indtil begyndelsen af december, mens de to eskadroner af uhlands tjente med Avantgarde indtil fjendtlighedernes afslutning. Den 6. december stødte Jyske Regiment lette Dragoner sammen med kosakker, men det lykkedes at bryde igennem til Rendsborg. De deltog ikke i slaget ved Sehestedt.

Ændringer

i slutningen af august blev tilføjet: Fynske Regiment lette Dragoner (Oerstforpagter JVC Bibow)

Sømands kompagniet; skal bruges som sappers og pontonere (Navy Captain FC Holsten)

I slutningen af November blev tilføjet: 3. Jyske Infanteriregiment I (Captain CF Kirchheiner)

I Starten af december – under tilbagetog – blev tilføjet: Generalmajor V. Sames kommando

Dansk Infanteri af Linien og Lyset Infanteri 1803-1814

Slesvigske Jægerkorps II (Lieutenant Colonel L.J. Wasmer)* Holstenske Skarpskyttekorps I (Lieutenant Colonel J. Leschley)
Holstenske Skarpskyttekorps II (Major C.F.V. Wilcken)

Husarregiment 2. eskadron (major CL Späth)

Husarregimentet 6. eskadron (major EL Berger) 3-pdr monteret batteri (kaptajn GAN Gerstenberg)

**

1. brigadestab :

generalmajor for infanteriet GL grev von der Schulenburg (kommandør)

Kaptajn, kvartermester i division HC Rømeling (adjutant)

Stabskaptajn CF Trepka (adjutant)
Sekondløjtnant M. Engelsted (adjutant)

Oldenborgske Infanteriregiment I (Colonel C.F. Abercron)

Oldenborgske Infanteriregiment II (oberstløjtnant AN Brackel)

Oldenborgske Infanteriregiment IV (Major P.U. Scharffenberg)

Oldenborgske Infanteriregiment III Jægerkompagni (kaptajn F. Schou)

Holstenske Infanteriregiment IV (Major CFW Lion's Star)

Dronningens Livregiment I (Colonel F.E.H. Cronhelm)

Dronningens Livregiment II Jaeger

Kompagni (kaptajn Flitner)

Holstenske Regiment Ryttere (Lieutenant Colonel J.C. Harboe)

6-pdr fodbatteri (Captain FVPG

Det er nødvendigt!**)

2. brigadestab :

generalmajor for kavaleriet JC Lasson (chef)

Kaptajn, adjutant af division C. Ewald (adjutant)

Premierløjtnant W. Lobedanz (adjutant)

First Lieutenant J.F. Lasson (Adjutant)

Fynske Infanteriregiment I (Colonel F.J.C. Castonier)

Fynske Infanteriregiment II (Major G.E. Michaelsen)

Slesvigske Infanteriregiment I (Lieutenant Colonel E.V.L. Schaumberg)

Slesvigske Infanteriregiment II (Lieutenant Colonel N.P.S. Schreibvogel)

**3die Jydske Infanteriregiment 1813.
Af Christian Würgler Hansen.**

Dansk Infanteri af Linien og Lyset Infanteri 1803-1814

Slesvigske Infanteriregiment III, Light company
(Captain A. Mushardt)

Altonaiske Jægergrenaderkompagni, 1
company (Captain C.A. Rathlev)

Slesvigske Jægerkorps II, 3 kompagnier, der
var udsendt til Travemünde, indtrådte igen i
korpset (oberstløjtnant LJ Wasmer)

Fransk/dansk kombineret artilleri
detachment (kaptajn Krabbe)

Further addition during the retreat:

Hertuginde Louise Augustas Livjæger korps,
1 company (First Lieutenant J.J.J Wernich)

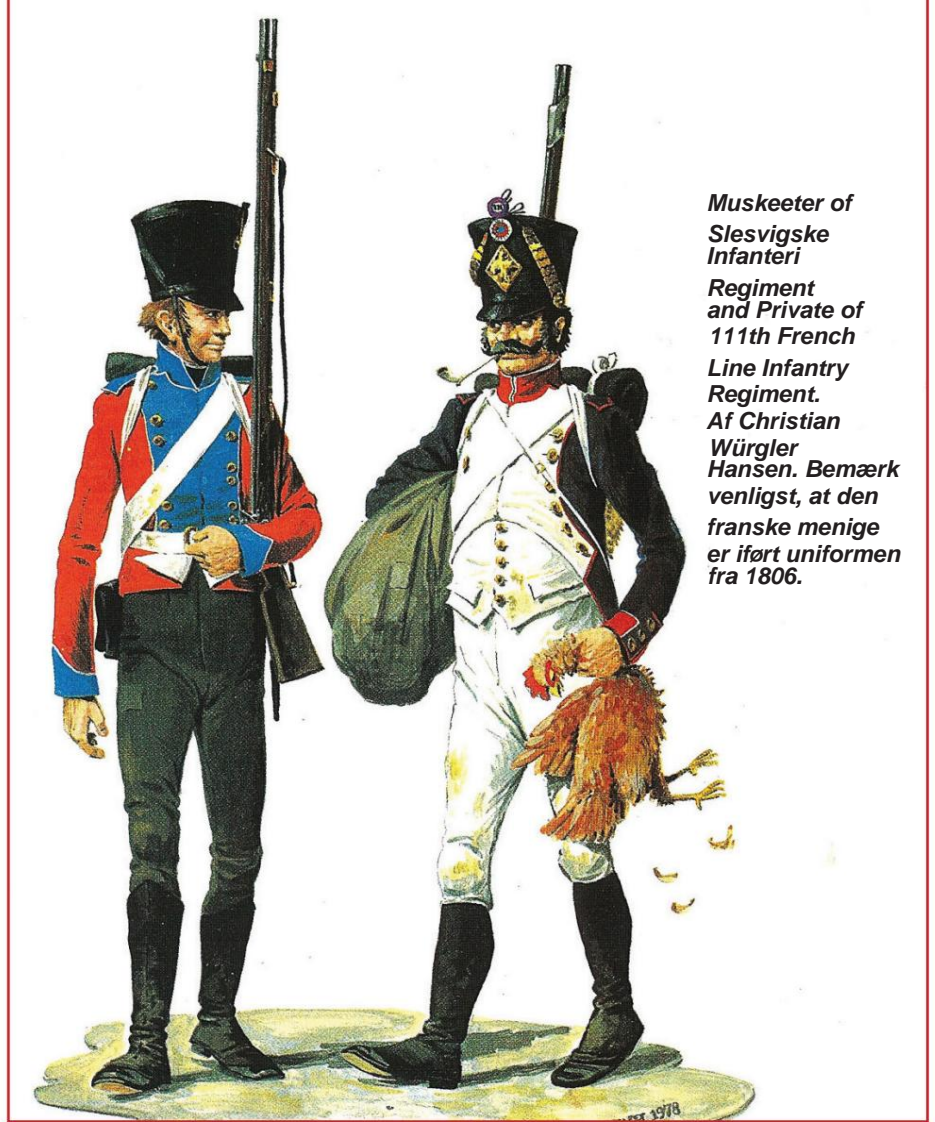
I sum slutningen af november:

14 bataljoner og 3 kompagnier 5
selvstændige kompagnier af let infanteri
12 eskadroner 4 batterier med 40 kanoner
Artilleri Detachment "Krabbe" (uden
kanoner, hjalp med at betjene artilleriet i
korpset)

Sømandskompagni (hjulpet
kanonbesætningerne med at betjene kanonerne
under slaget ved Sehestedt)

4. Organisation og uniformer af dansk linie- og lette infanteri

Nedenfor omtales den danske hær,
men principielt gælder organisationen
og typerne af uniformer for norske såvel som
for danske enheder.

*Musketeer of
Slesvigske
Infanteri
Regiment
and Private of
111th French
Line Infantry
Regiment.
Af Christian
Würgler
Hansen. Bemærk
venligst, at den
franske menige
er iført uniformen
fra 1806.*

Dansk Linjens Infanteri

Den danske hær blev reorganiseret i juni
1803. Hvert infanteriregiment af linjen bestod af
2 bataljoner – hver med 5 kompagnier. 1. bataljon
mønstret

4 musketerkompagnier og 1 grenaderkompagni,
mens 2. bataljon havde 4 musketerkompagnier
og 1 let infan try-kompagni (Regimental Jaegers).
Indtil 1808 kommanderede hver bataljon også 2
3-pdr kanoner. En brigade omfattede 2 regimenter
og normalt uniformerne

*Holstenske Infanteriregiment
1812-1814. Musketeer company.
Af Christian Würgler Hansen.*

Oberst/oberst

Kaptajn/Captain Sergent/Sergeant

Danske Jægere og skarpskytter/Let Infanteri Mørk grøn unigorm 1801

Unit	Shoulder pads	Lace	Buttons	Metal stable
Sjællandske Jægerkorps	Dark green	White	White	In silver
Slesvigske Jægerkorps	Dark green	Yellow	Yellow	In gold
1. Sjællandske Bataljon Let Infanteri	Dark green	None	White	White
2. Sjællandske Bataljon Let Infanteri	Black	White	White	White
Slevigsk-Holstenske Bataljon Let Infanteri	Dark green	None	Yellow	In gold

Danske Jægere og skarpskytter/Let Infanteri Mørk grå unigorm 1810

Unit	Collar and Cuff	Lace	Buttons
Sjællandske Jægerkorps	Light green	White	White
Slesvigske Jægerkorps	Dark green	White	Yellow
Sjællandske Skarpskyttekorps	Light green	White	White
Jyske Skarpskyttekorps	Light green	White	White
Holstenske Skarpskyttekorps	Dark green	White	Yellow

Jægere and skarpskytter var organiseret i 4 kompagnis battaljoner (kaldet et "Corps"), Og kæmpede normalt i were normally fighting in en enkadring med battaljonerne Opdelt i 2 rækker

for disse to brugte de samme beklædninger, hvor det ene af de to regimenter anvendte hvid snoring, men dette blev i virkeligheden ofte efterladt ugjort.

Normalt kæmpede infanteriets bataljoner på linje med de bataljoner, der var indsat i 3 rækker.

Efter det danske nederlag til Storbritannien i 1807 blev militsen ophævet, og de yngste dele af tropperne blev dannet til såkaldte reserve bataljoner. Sålendes blev hvert regiment i 1808 - bortset fra Marinekorpset, og det nydannede Københavns Infanteri-

Holstenske Infanteri-regimental drum major 1810. By Johannes Senn.

Regiment" – modtog 2 sådanne reservebataljoner. Hver af disse omfattede 4 musketerkompagnier og 1 let (Jaeger) kompagni. I april 1808 havde alle disse bataljoner modtaget uniformer med beklædning til deres respektive regimenter. **Fortsættes** ■

Korporal/Corporal